

The validity and reliability of the Interpersonal Attractiveness Scale

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği: Geçerlik güvenirlik çalışması

Erkan Yaman¹

Abstract

The aim of this research is to develop the Interpersonal Attractiveness Scale and examine its validity and reliability. The sample of the study consisted of 1145 students from Sakarya University. In this study, construct validity, internal consistency, test-retest reliability, and item analysis of the scale were examined. As a result of factor analysis for construct validity, four factors have emerged which are named physical appearance, personal characteristics, the frequency of visual, and values. These subscales consist of 19 items and account for the 46% of the total variance. The internal consistency reliability coefficients were .77 for physical appearance, .74 for personal characteristics, .81 for the frequency of visual, and .74 for values. Findings also demonstrated that item-total correlations ranged from .40 to .72. Test-retest reliability coefficients were .38 and .60 for four subscales, respectively. The item-total correlations ranged from .40 to .72. According to these findings the Interpersonal Attractiveness Scale can be regarded as a valid and reliable instrument that could be used in the field of psychology.

Keywords: Interpersonal attractiveness, validity, reliability

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu araştırmanın amacı Kişilerarası Çekicilik Ölçeğini geliştirmek ve geçerlik, güvenirlik analizlerini yapmaktır. Araştırmanın örneklemini, Sakarya Üniversitesinde öğrenim gören 1145 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Yapılan faktör analizi sonucunda toplam varyansın % 46'sını açıklayan, on dokuz madde ve dört alt boyuttan oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Bu alt boyutlar sırasıyla fiziksel görünüm, kişisel özellikler, görme sıklığı ve değerlerdir. Ölçeğin faktör yükleri .59 ile .74 arasında değişmektedir. İç tutarlık güvenirlik katsayıları fiziksel görünüm için .77, kişisel özellikler için .74, görme sıklığı için .81 ve değerler için .74 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenirlik kat sayıları ise fiziksel görünüm için .38, kişisel özellikler için .42, görme sıklığı için .60 ve değerler için .53 olarak bulunmuştur. Madde analizi sonucunda alt ölçeklerin madde toplam puan korelasyonlarının .40 ile .72 arasında değiştiği görülmüştür. Bu bulgulara dayanarak Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin psikolojik araştırmalarda kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kişilerarası çekicilik, geçerlik, güvenirlik.

¹ Associate Professor, Sakarya University, Faculty of Education, eyaman@sakarya.edu.tr

Giriş

Kişilerarası ilişkiler kavramı, 1950'li yıllardan bu yana sosyal psikolojinin önemli konularından biri haline gelmiştir. Sosyal psikoloji, çeşitli sorunların yanı sıra, insanların dostlarında veya yakınlarında neyi aradıklarını, mahrem ilişkileri sürdürmenin niçin güç olduğunu araştırmaktadır. Bu ve benzeri sorunlar kişilerarası çekim konusuyla ilgilidir (Bilgin, 2000). Çekicilik, bir kişinin bir başkasından hoşlanmasını sağlayan şeydir. Bir insanın çekimine (albenisine, cazibesine) girildiğinde o kişiyi tanımak ve onunla biraz zaman geçirmek istenilir. Arkadaşlıkların başlaması için çekicilik şarttır (Hogg ve Vaughan, 2007). Sosyal psikologlar çekiciliği daha çok bilişsel denge ve öğrenme kuramlarıyla açıklamaktadır. Örneğin bilişsel denge kuramı, kişilerin dengeli ilişkiler yasayabileceği kişiler tarafından çekilme eğiliminde olduğunu, kişilerin kendisi gibi düşünen ve davranan kişileri daha çekici bulduğunu öne sürer (Cüceloğlu, 1998).

Kişilerarası çekicilik ise bir insana karşı olumlu ya da olumsuz tutum olarak tanımlanabilir (Berscheid ve Walster, 1978). 1970'li yıllara kadar sosyal psikolojide kişilerarası çekicilik adı altında yürütülen çalışmalar, birden çok kuramsal çerçeve altında yürütülmüş ve bazı genel-geçer saptamalar ortaya konmuştur. Örneğin, fiziksel yakınlık, tutum, inanç, yaş, sosyal düzey, coğrafi bölge, eğitim, boy, güzellik-yakışıklılık gibi boyutlardaki bir takım benzerlikler insan ilişkilerini olumlu yönde etkilediği bulgulanmıştır (Hortaçsu, 2003). Kişilerarası çekicilik ile ilgili yapılan çalışmalar genellikle insanları birbirine çeken dört temel faktör üzerinde birleşirler. Bunlar; fiziksel çekicilik, fizikî yakınlık benzerlik ve aşinalıktır.

Fiziksel çekicilik, sevgi ya da çekiciliği etkileyen güçlü bir faktördür (Freedman, Sears, & Carlsmith, 1993). Nitekim yapılan araştırmalar fiziksel güzelliğin, özellikle güzel bir yüzün, birçok olumlu beklentiyi de beraberinde getirdiğini göstermektedir (Kağıtçıbaşı, 2004).

Diğer yandan coğrafi mesafe küçüldükçe, çekime dayalı ilişkiler artma eğilimi gösterir (Bilgin, 2000). Bir kişinin bir başka kişiye fiziksel yakınlığı, aradaki çekiciliği kolaylaştıran bir etkidir. Örneğin Festinger, Schachter ve Back (1950), insanların; oturdukları binanın diğer katlarında ya da başka binalarda oturanlardan daha çok kendi katlarında oturanları arkadaş olarak seçtiklerini bulgulanmıştır (akt, Sprecher, 1998). Yakında oturan insanlar kendilerine kolay erişilebilecek insanlardır. Onlarla kurulacak etkileşim çok az çaba gerektirir, bu etkileşimin bedeli küçük fakat ödülü büyüktür (Hogg ve Vaughan, 2007).

Benzerlik, kanaatlerin, zevklerin, nefretlerin, bağlanma biçimlerinin, enerji düzeylerinin ve boyutların benzerliği ya da paylaşılmasıdır. Benzerlik olmadığı takdirde ilişkinin devamı güçtür. Tutum ve değerlerin benzerliği çekiciliğin en önemli belirleyicilerindendir (Bilgin, 2000; Sprecher, 1998).

İnsanlar genellikle kendileri gibi düşünen kişilerden oluşan bir çevre içinde bulunmaktan hoşlanmaktadırlar. İnsanlar için nesnelere birbiri ile uyumlu, mantıklı, tutarlı olması kadar, kendi inanç, düşünce, davranış, duygu ve tutumlarının da tutarlı olması yönünde güçlü eğilimleri bulunmaktadır (Kağıtbaşı, 2004). Kişilerarası çekicilikte benzerlik iki açıdan incelenebilir. Birincisi kişiler, kendilerine benzer insanlardan hoşlanırlar. İkincisi, kişiler hoşlandıkları insanlara var olduğundan daha fazla benzediklerini düşünürler (Bercheid ve Walster, 1978). Kişiler, kendi düşünce, duygu ve davranışlarına benzeyen; kendi bedensel özellikleri kadar güzelliğe sahip olan; aynı grup ya da sosyal çevrede kendileriyle aynı statüyü paylaşan; hemen hemen kendileriyle aynı yaşta olan kişileri çekici bulurlar (Cüceloğlu, 1998).

Tıpkı diğer duyuşsal özellikler gibi kişilerarası çekiciliğin de doğrudan ölçülmesi ve değerlendirilmesi oldukça zordur. Fakat davranışa dönüştürülebilen bu özelliklerin gözlenmesi ya da geçerli ve güvenilir ölçme araçlarının kullanılması gerekebilir. Öte yandan duyuşsal özellikler ciddi ölçüde kültürün izlerini taşır ve büyüdüğü kültürün özelliklerine göre şekillenir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı kişilerarası çekiciliği ölçmeye yarayan bir kişilerarası çekicilik ölçeği geliştirmektir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Bu çalışma Sakarya üniversitesinde öğrenim gören 1145 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Katılımcıların 694 (% 60.6) bayan, 450 (% 39.3)'si erkektir. 18 ile 23 yaş arasında olan katılımcıların yaş ortalaması ise 21.56'dır. Ayrıca test tekrar test güvenilirlik çalışması için Sakarya üniversitesinde öğrenim gören 115 Eğitim Fakültesi öğrencisine ölçek üç hafta arayla tekrar uygulanmıştır.

İşlem

Ölçek maddelerinin hazırlanması. Bu süreçte öncelikle kişilerarası çekicilik alanında yapılan araştırmalar ve kişilerarası çekicilikle ilgili elde edilen kuramsal bilgiler incelenmiştir. Aynı zamanda kişilerarası çekiciliği değerlendirmeye yönelik yurtiçi ve yurtdışında geliştirilen ölçme araçlarının faktör yapıları ve ölçek maddeleri de incelenmiş ve 45 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur.

Bir sonraki aşamada 45 madde psikoloji, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, eğitim yönetimi, Türkçe, ölçme ve değerlendirme alanlarında uzman olan altı öğretim üyesine inceletilmiş ve anlaşılabilirlik, ifadelendirme, kişilerarası çekicilik yapısının ne düzeyde ölçebildiği açısından beşli bir derecelendirme üzerinden değerlendirmeleri istenmiştir. Bu uygulamada öğretim üyeleri her bir maddeyi üç gösterge açısından değerlendirmiş ve bu değerlendirmeler sonucunda yedi madde ölçekten çıkarılmıştır. Ölçekte yer alan maddelerle ilgili katılma düzeyini ifade etmek için beşli Likert tipi dereceleme kullanılmıştır. Bu dereceleme, "Kesinlikle katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2) ve Kesinlikle katılmıyorum (1)" şeklinde oluşturulmuş ve bu maddeler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin (KÇÖ) 45 maddelik deneme formundan elde edilen verilerin yapı geçerliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi (AFA) bir ölçekteki maddelerin birbirini dışta tutan, daha az sayıda faktöre ayrılıp ayrılmadığını ortaya çıkarmak için yapılmaktadır. Aynı faktör grubunda toplanan maddelere, maddelerin içeriğine göre bir ad vermeye çalışılır (Balcı, 2009). Faktör yüklerinin yüksek olması, değişkenin söz konusu faktör altında yer alabileceğinin bir göstergesi olarak görülür. Açıklanan varyans oranının tek faktörlü yapılarda %30 çok faktörlü ise % 40'ın üzerinde olması, davranış bilimlerinde yapılan test geliştirme çalışmalarında yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2004).

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ise kuramsal bir temele dayanarak çeşitli değişkenlerden oluşturulan faktörlerin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirmeye yönelik bir analizdir. DFA'da sınanan modelin yeterliğinin belirlenmesi için çok sayıda uyum indeksi kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Akgün, Kahveci ve Demirel, 2004).

Bu çalışmada yapılan DFA için çoklu uyum indeksleri kullanılmış ve Ki-Kare Uyum Testi (Chi-Square Goodness), iyilik uyum indeksi (goodness of fit index, GFI), karşılaştırmalı uyum indeksi (comparative fit index, CFI), normlaştırılmış uyum indeksi (normed fit index, NFI), görel uyum indeksi (relative fit index, RFI), fazlalık uyum indeksi (incremental fit index, IFI), ortalama hataların karekökü (root mean square residuals, RMR) ve yaklaşık hataların ortalama karekökü (root mean square error of approximation, RMSEA) uyum indeksleri incelenmiştir.

Bu uyum indekslerinde alanyazında olduğu gibi GFI, CFI, NFI, RFI ve IFI $>.90$, RMSEA ve SRMR $<.05$ ölçüt olarak alınmıştır (Hu ve Bentler, 1999). KÇÖ'nin güvenilirlik çalışmaları olarak iç tutarlık ve test tekrar test güvenilirlik kat sayıları incelenmiştir. Madde analizi için ise düzeltilmiş madde toplam puan korelasyonları hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 11.5 ve LISREL 8.54 programları kullanılmıştır.

Bulgular

Yapı Geçerliği-Açımlayıcı Faktör Analizi

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin yapı geçerliğini incelemek için yapılan açımlayıcı faktör analizinde öncelikle bütün maddeler arasındaki korelasyon matrisi incelenmiş, maddeler arasında anlamlı ilişkilerin olup olmadığına bakılmış ve faktör analizinin yapılabilmesine uygunluk gösterir nitelikte anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. Faktörleri belirlemek amacıyla Temel Bileşenler Analizi Yöntemi kullanılmıştır. Temel Bileşenler Analizi'nden önce verilerin faktörlenebilirliği Barlett Sphericity ve KMO Örneklem Yeterliği testleri ile incelenmiştir.

Verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO $.60$ 'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2004). Bu çalışmada KMO örneklem uygunluk katsayısı $.811$ ve

Barlett Sphericity testi χ^2 değeri 3,983 ($p < .000$) anlamlı bulunmuştur. Bu değerler verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği için yapılan açımlayıcı faktör analizinde temel bileşenler tekniği kullanılmıştır. Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin faktör yapısını incelemek amacıyla öncelikle 38 madde serbest bırakılarak döndürülmüş ve ölçek maddelerinin on faktör altında toplandığı görülmüştür. Ancak ölçek geliştirme sürecinde dört faktör elde edilmek istendiği için temel bileşenler tekniği dört faktörle sınırlandırılmıştır. Faktörlerin kendileriyle yüksek ilişki veren maddeleri bulmaları ve kolayca yorumlanabilmeleri amacıyla eksen döndürmesi (rotation) yapılmıştır. Eksen döndürmesi sırasında varimax tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda toplam varyansın %46'sını açıklayan, 19 madde ve 4 alt ölçekten oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Her bir faktöre ait maddelerin faktör yükleri sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1-Kişilerarası Çekicilik Ölçeği faktör analizi bilgileri

Madde No	Fiziksel Görünüm	Kişisel Özellikler	Görme Sıklığı	Değerler
Madde 9	.70			
Madde 17	.74			
Madde 23	.62			
Madde 27	.64			
Madde 29	.59			
Madde 10		.50		
Madde 12		.58		
Madde 13		.59		
Madde 20		.53		
Madde 21		.53		
Madde 30		.52		
Madde 31		.61		
Madde 35		.60		
Madde 14			.81	
Madde 15			.77	
Madde 19			.59	
Madde 33				.71
Madde 36				.64
Madde 38				.37
Açıklanan varyans %46	%14.34	%13.89	%9.88	%7.87

AFA sonucunda elde edilen faktörlerin isimlendirilmesinde kuramsal yapıya uygunluk ve faktörleri oluşturan maddelerin içeriği dikkate alınmıştır. AFA sonucunda elde edilen alt ölçeklerden birincisi *fiziksel görünüm* olarak adlandırılmıştır. Bu boyut kişilerarası çekicilikte fiziksel görünümü vurgulayan maddeler içermektedir. Beş maddeden oluşan bu alt ölçek toplam varyansın %14.34'ünü açıklamakta ve faktör yükleri .59 ile .74 arasında değişmektedir. Bu alt ölçekte yer alan maddelere örnek olarak "Fiziksel görünüş benim için önemlidir" gösterilebilir. İkinci alt ölçek *kişisel özellikler*

olarak adlandırılmıştır. Sekiz maddeden oluşan ve faktör yükleri .50 ve .60 arasında sıralanan bu alt ölçek toplam varyansın %13.89'unu açıklamaktadır. Bu alt ölçek kişilerarası çekicilikte kişisel özellikleri ön plana çıkaran sorular içermektedir. “Sıcakkanlı insanları çekici bulurum.” maddesi bu alt ölçeğe örnek olarak gösterilebilir. Üçüncü alt ölçek *görme sıklığı*dir. Faktör yükleri .59 ile .81 arasında sıralanan ve toplam varyansın %9.88'ini açıklayan bu alt ölçek üç maddeden oluşmaktadır. Görme sıklığı alt ölçeğinde yer alan maddelere örnek olarak “Aynı ortamı paylaştığım bir insanı daha çekici bulurum.” maddesi gösterilebilir. Dördüncü ve son alt ölçek olan *değerler* olarak isimlendirilmiştir. Bu alt ölçek kişilerarası ilişkilerde değerlerin önemine vurgu yapmaktadır. Üç maddeden oluşan değerler alt ölçeğine ilişkin maddelerin faktör yükleri .37 ile .71 arasında değişmekte ve bu alt ölçek toplam varyansın %7.87'sini açıklamaktadır. Bu alt ölçekte yer alan maddelere örnek olarak “Önyargılar çekiciliği örseler.” maddesi gösterilebilir. Kişilerarası İlişkiler alt ölçekleri arasındaki korelasyona ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

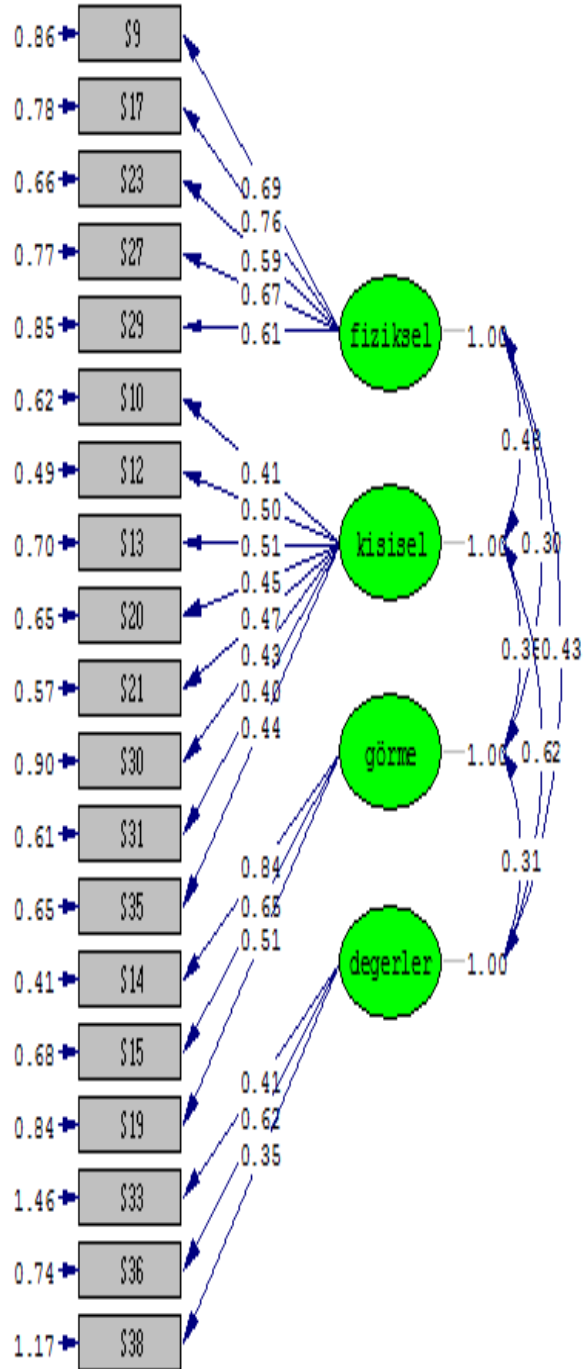
Tablo 2- Kişilerarası Çekicilik Ölçeği faktörler arası korelasyon katsayıları

Faktör	Fiziksel Görünüm	Kişisel Özellikler	Görme Sıklığı	Değerler
Fiziksel Görünüm	–			
Kişisel Özellikler	.34**	–		
Görme Sıklığı	.23**	.25**	–	
Değerler	.23**	.31**	.20**	–

** p< .01

Yapı Geçerliği-Doğrulayıcı Faktör Analizi

Ölçekte bulunan faktörlerin kuramsal olarak oluşturulan model açısından doğrulanması amacıyla DFA uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin kuramsal olarak oluşturulan modelde öngörüldüğü gibi dört alt boyutta uyum verdiği ve ki-kare değerinin ($\chi^2= 908.68$, $sd=146$, $p=0.00$) anlamlı olduğu görülmüştür. Uyum indeksi değerleri ise RMSEA=.068, NFI=.88, CFI=.90, IFI=.90, RFI=.96, GFI=.92 ve AGFI=.90 olarak bulunmuştur. Bu uyum indeksi değerleri dört boyutlu modelin uyumlu olduğunu (Hu & Bentler, 1999) göstermektedir.

Chi-Square=908.68, df=146, P-value=0.00000, RMSEA=0.068

Şekil 1: DFA analizi Path diyagramı

Madde Analizi

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği madde analizi için ölçekte yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarının hesaplanmasında her boyutun kendi toplam puanı kullanılmıştır. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları fiziksel görünüm alt boyutu için .57 ile .66, kişisel özellikler alt boyutu için .46 ile .55, görme sıklığı alt boyutu için .58 ile .72, değerler alt boyutu için .40 ile .52 arasında değerler almıştır. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarına (r_{ix}) ait bulgular Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3- Kişilerarası Çekicilik Ölçeği Düzeltilmiş Madde Toplam Puan Korelasyonları

Madde No	Fiziksel Görünüm	Kişisel Özellikler	Görme Sıklığı	Değerler
	r_{ix}	r_{ix}	r_{ix}	r_{ix}
Madde 9	.63			
Madde17	.66			
Madde 23	.59			
Madde 27	.60			
Madde 29	.57			
Madde 10		.46		
Madde 12		.55		
Madde 13		.49		
Madde 20		.51		
Madde 21		.52		
Madde 30		.46		
Madde 31		.50		
Madde 35		.51		
Madde 14			.72	
Madde 15			.66	
Madde 19			.58	
Madde 33				.52
Madde 36				.50
Madde 38				.40

Güvenirlik

Kişilerarası Çekicilik Ölçeğinin güvenilirlik çalışmaları olarak iç tutarlık ve test-tekrar test güvenilirlikleri incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda iç tutarlık fiziksel görünüm alt ölçeği için .77, kişisel özellikler için .74, görme sıklığı alt ölçeği için .81, değerler alt ölçeği için .74 ve ölçeğin bütünü için .83 olarak bulunmuştur. Test-tekrar güvenilirlik çalışması için Kişilerarası Çekicilik Ölçeği Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 115 üniversite öğrencisine 3 hafta arayla iki kez uygulanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test güvenirligi fiziksel görünüm alt boyutu için .38, kişisel özellikler alt boyutu için .42, görme sıklığı alt boyutu için .60, değerler alt boyutu için .53 ve ölçeğin bütünü için .72 olarak bulunmuştur. Tablo 4'te Kişilerarası Çekicilik Ölçeğinin iç tutarlık ve test-tekrar test güvenilirlik katsayıları verilmiştir.

Tablo 5- Kişilerarası Çekicilik Ölçeği test-tekrar test ve iç tutarlık yöntemiyle hesaplanan güvenirlik katsayıları

Faktör	Test-tekrar test	İç tutarlık
Fiziksel Görünüm	.38	.77
Kişisel Özellikler	.42	.74
Görme Sıklığı	.60	.81
Değerler	.53	.74

Ölçeğin Puanlanması

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'ndeki toplam madde sayısı 19'dur. Ölçek 5'li likert tipi olduğu için ölçekten alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan 95'tir. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. İlgili alt boyuttan alınan puan yükseldikçe bireylerin kişilerarası çekicilikte o alt ölçeğe ait özellikleri önemseme derecesi artmaktadır.

Tartışma

Bu araştırmanın amacı kişilerarası çekiciliği belirlemeye dönük bir ölçek geliştirmek ve geçerlik ve güvenirlik analizlerini gerçekleştirmektir. Araştırmanın örneklemini ölçek geliştirme çalışmaları için öngörülen sayı bakımından yeterli niteliktedir. Aynı zamanda araştırmadan elde edilen bulgular Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik ölçülerine sahip olduğunu kanıtlamıştır (Tabachnick, & Fidell, 1996). Bu çalışmada ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla açımlayıcı faktör ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmış; ölçek maddelerinin dört boyutta toplandığı görülmüştür. Daha sonra bu boyutlarda toplanan maddeler incelenmiş ve değerlendirdikleri özellikler bakımından bu boyutlar; fiziksel görünüm, kişisel özellikler, görme sıklığı ve değerler şeklinde adlandırılmıştır.

Ölçekte yer alan on dokuz maddenin tümünün kendi boyutlarında .30 faktör yükü ölçütünden yüksek, diğer boyutlarda ise düşük olması faktörlerin bağımsızlığını göstermesi açısından son derece önemlidir. Madde analizi sonucunda ölçeğin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyonlarının .54 ile .78 arasında sıralandığı görülmüştür. Madde toplam puan korelasyonunun yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği dikkate alındığında (Büyüköztürk, 2004), bu kat sayıların yeterli olduğu ifade edilebilir. Ölçeğin iç tutarlık güvenirlik kat sayıları psikoloji ve eğitim alanında kullanılan ölçekler için gerekli olan .70 (Tezbaşaran, 1996) ölçütünün üzerinde bulunmuştur. Bu kat sayılar ölçekte yer alan maddelerin birbirleri ile tutarlı, dolayısıyla iç tutarlık anlamındaki güvenirliğin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır. Üç hafta arayla yapılan test tekrar test güvenirlik çalışmasında ise iki uygulama arasındaki korelasyonların oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, ölçeğin kararlılıkla aynı yapıyı ölçtüğünü ortaya koymaktadır.

Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin incelendiği bu çalışmadan elde edilen tüm bulgular geliştirilen ölçeğin kişilerarası çekicilik düzeylerini saptamada geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilceğini göstermektedir.

Ancak Kişilerarası Çekicilik Ölçeği'nin kullanılacağı araştırmaların yapılması bu ölçeğin ölçme gücüne önemli katkılar sağlayacaktır.

Kaynakça

- Balcı, A. (2009). Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler. Ankara: PegemA Yayınevi.
- Berscheid, E. & Walster, E.H. (1978). *Interpersonal attraction*, New York: Addison-Wesley.
- Bilgin, N. (2000). *Sosyal psikolojiye giriş*, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö., Kahveci, Ö. & Demirel, F. (2004). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.
- Cüceloğlu, D. (1998). *İnsan ve davranışı*, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Finkel, E. J., & Eastwick, P. E. (2015). Interpersonal Attraction: In Search of a Theoretical Rosetta Stone. In J. A. Simpson & J. F. Dovidio (Eds.), *APA Handbook of personality and social psychology, volume 3: Interpersonal relations* (pp. 179-210). Washington: American Psychological Association.
- Freedman, J.L.; Sears, D.O. & Carlsmith, J.M. (1993). *Sosyal psikoloji*, A. Dönmez (çev.), Ankara: İmge Yayınevi.
- Hogg, M.A. & Vaughan, G.M. (2007). *Sosyal psikoloji*, İ. Yıldız & A. Gelmez (çev.), Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Hortaçsu, N. (2003). *İnsan ilişkileri*. Ankara: İmge Yayınları.
- Hu, L.T., & Bentler, P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2004). *Yeni insan ve insanlar*, İstanbul: Evrim Yayınları.
- Myers, G.D. (1993). *Social psychology*, New York: McGraw-Hill.
- Sprecher, S. (1998). Insiders' perspectives on reasons for attraction to a close other, *Social Psychology Quarterly*, 61, 287-300.
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (1996). *Using multivariate statistics*. New York, NY: Harper Collins College Publishers.
- Tezbaşaran, A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

Extended English Abstract

Research on interpersonal attraction has a checkered history. It flourished in the 1960s and 1970s before being largely eclipsed by research on established romantic relationships in the 1980s. As the 1990s approached, it reemerged in a barely recognizable form as a major prong of evolutionary

psychology, which largely jettisoned the most central research questions from previous decades. Then, in the first decade of the 21st century, broad interest in interpersonal attraction reemerged, inspired in part by the power afforded by major dating innovations in the business world, including online dating and speed-dating. This reemergence not only built upon the flourishing literature deriving predictions from evolutionary principles, but it also revitalized topics that had been largely neglected for decades (Finkel & Eastwick, 2015).

Method

The sample of the study consisted of 1145 students who are studying in Sakarya University. Of the participants, 694 were females; 450 were males. The mean age of the participants was 21.56.

As a first step of the procedure, relevant literature and studies of interpersonal attractiveness were examined. Relevant literature has been reviewed in order to identify the behaviors that can be listed under the banner of interpersonal attractiveness.

Following the identification of interpersonal attractiveness, a pre-form was developed, consisting of 45 items. The items of the pre-form were evaluated in terms of content validity by academicians and measurement experts. After the corrections and eliminations, 38 items were retained for the scale. In this study, exploratory and confirmatory factor analyses were performed to examine the factor structure of the scale according to the data obtained from the Turkish participants. To understand whether a model is consistent with the data, the Goodness-of-Fit Index (GFI) and the Comparative-Fit Index (CFI) should be above .90. In addition, the Standardized Root Mean Square Residual (RMSEA) should be .05 or below to indicate a satisfactory fit. In addition to these, whether or not items have significant factor loadings and regardless of factor correlations and item errors display significant relationships have also been examined (Hu, & Bentler, 1999). Test re-test and internal consistency reliability analyses and item analysis of the inventory were examined.

Results

As a result of factor analysis for construct validity, four factors have emerged which are named as physical appearance, personal characteristics, the frequency of visual, and values. These factors consist of 19 items and account for the 46% of the total variance. Factor loadings ranged from .52 to .78 for physical appearance, .54 to .76 for personal characteristics, .71 to .85 for the frequency of visual, and .52 to .75 values. Similarly, the results of CFA indicated that the model was well fit and Chi-Square value ($\chi^2=914.29$, $N=515$, $sd=220$, $p=0.00$) which was calculated for the adaptation of the model was found to be significant. The goodness of fit index values of the model were RMSEA=.078, NFI=.95, CFI=.96, IFI=.96, RFI=.94, and SRMR=.074. The internal consistency reliability coefficients were .77 for physical appearance, .74 for personal characteristics, .81 for the frequency of visual, and .74 for values. Findings also demonstrated that item-total correlations ranged from .40 to .72. Test-retest reliability coefficients were .38 and .60 for four subscales, respectively. The item-total correlations ranged from .40 to .72. Test-retest reliability coefficients were .38 and .60 for four subscales, respectively.

Conclusion and Recommendations

The aim of this research was develop the IAS and examine its psychometric properties. Overall, findings demonstrated that this scale had acceptable and high validity and reliability scores (Büyüköztürk, 2004; Büyüköztürk, Akgün, Özkahveci & Demirel, 2004; Tabachnick, & Fidell, 1996; Tezbaşaran, 1996). Therefore, the scale is concluded to be a valid and reliable instrument that can be used in the field of education.

However, because participants were public employees in the current study, the examination of factor structure of the IAS for other populations should be studied in future.